

Zakłady Chemiczne „ORGANIKA-SARZYNA” S.A.
ul. Chemików 1, 37-310 Nowa Sarzyna
www.zch.sarzyna.pl
tel. 17 / 2407111, faks 17 / 2407122
e-mail: rodowisko.bezpieczenstwo@zch.sarzyna.pl,

INFORMACJA

SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA

w Zakładach Chemicznych „ORGANIKA-SARZYNA” S. A. w Nowej Sarzynie

Informację poniższą o zagrożeniach, skutkach tych zagrożeń, środkach zapobiegawczych i działaniach w przypadku wystąpienia awarii Zarząd Zakładów Chemicznych „Organika-Sarzyna” S.A. w Nowej Sarzynie przedstawia lokalnym podmiotom, instytucjom i społeczeństwu w ramach prowadzonej otwartej polityki informacyjnej i wypełnianiu obowiązujących przepisów prawnych mając na uwadze dbałość o zdrowie ludzi i ochronę środowiska jako podstawowych atrybutów swojej działalności.

Podstawową działalnością Zakładów jest produkcja wyrobów chemicznych w następujących grupach asortymentowych:

- Żywice epoksydowe Epidian®,
- Utwardzacze żywic epoksydowych,
- Nienasycone żywice poliestrowe Polimal®,
- Nasycone żywice poliestrowe,
- Żywice fenolowo-formaldehydowe,
- Środki ochrony roślin.
- Utwardzacze mas formierskich Flodur®,
- Inne wyroby chemiczne.

Zakłady ze względu na ilości i rodzaje znajdujących się na jej terenie niebezpiecznych materiałów chemicznych, są zakwalifikowane do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (zgodnie z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska i dyrektywą Seveso II). Wypełniając postanowienia powyższych przepisów, Zakłady opracowały i aktualizują na bieżąco następującą dokumentację: Zgłoszenie Zakładu, Program Zapobiegania Awariom, Raport o Bezpieczeństwie i Wewnętrzny Plan Operacyjno-Ratowniczy. Procedury zawarte w tej dokumentacji zostały wdrożone i funkcjonują w praktycznej działalności. Aktualna dokumentacja jest przedkładana Podkarpackiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W oparciu o materiały i informacje przedstawione przez Zakłady, Podkarpacki Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej opracował Zewnętrzny Plan Operacyjno-Ratowniczy.

W celu zminimalizowania bądź wyeliminowania ryzyka związanego z możliwością wystąpienia awarii przemysłowej oraz ograniczenia jej ewentualnych skutków Zakłady wdrożyły i utrzymują system bezpieczeństwa stanowiący główny element systemu zarządzania organizacją. System ten jest na bieżąco doskonalony zgodnie z bieżącą polityką Zarządu Spółki w zakresie Jakości, Bezpieczeństwa i Środowiska. W ramach tej polityki Spółka realizuje aktualizowane corocznie cele i zadania w zakresie minimalizacji ryzyka wystąpienia awarii i wypadków. Powyższe działania są objęte **Certyfikatem Zintegrowanego Systemu Zarządzania** spełniającego wymogi norm **PN-EN ISO 14001:2005 (Środowisko)**, **PN-N-18001:2004 (BHP)**, **PN-EN ISO 9001:2009 (Jakość)** i **kryteriów WSK (obrót o znaczeniu strategicznym)**. Wiodącą zasadą działalności Zakładów jest ciągłe doskonalenie systemów zarządzania oraz postęp techniczny w prowadzonych instalacjach, uwzględniający poprawę warunków pracy, bezpieczeństwa technicznego, ochrony środowiska i zdrowia ludzi. W celu ograniczenia zagrożenia stosowany jest system zapobiegania zanieczyszczeniom atmosfery, wody i gleby obejmujący nowoczesne rozwiązania techniczne i technologiczne w instalacjach w tym układy sterowania, systemy pomiarowe, oraz systemy zabezpieczające i ostrzegawcze. Obsługę i nadzór na instalacjami sprawują wykwalifikowani pracownicy.

Troskę o bezpieczeństwo i stan środowiska wyraża między innymi wdrożony i realizowany w Zakładach od 1995 roku międzynarodowy Program **Odpowiedzialność i Troska (Responsible Care)**. Obejmuje on działania z zakresu poprawy bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i ochrony środowiska czyli tzw. triady HSE (Health, Safety, Environment) w Zakładach i ich sąsiedztwie. Plany Operacyjno-Ratownicze: Wewnętrzny i Zewnętrzny określają zasady i sposoby informowania o zagrożeniu oraz prowadzenia działań ratowniczych wewnątrz i na zewnątrz Zakładów. Ustalone są zasady współpracy z Państwową Strażą Pożarną oraz procedury powiadamiania administracji rządowej i samorządowej. Ponadto Zakłady są sygnatariuszem krajowego Systemu Pomocy w Transporcie Materiałów Niebezpiecznych (**SPOT**), w którym zakładowi specjaliści uczestniczą w formie doradców dla służb ratowniczych.

Zasady bezpieczeństwa wdrożone w Zakładach

Zakłady zlokalizowane są na rozległych terenach leśnych o powierzchni zalesienia ok. 500 ha w obrębie administracyjnym Miasta i Gminy Nowa Sarzyna w powiecie leżajskim. Na tak dużym obszarze same instalacje i obiekty produkcyjne zlokalizowane są w znacznych odległościach od terenów zamieszkałych i wynoszą w linii prostej ok.1500 m, co wraz z naturalną strefą jaką stanowią obszary leśne zdecydowanie ogranicza skutki potencjalnych awarii dla bliższego a tym bardziej dalszego sąsiedztwa. Zakłady w trakcie swojej działalności dotrzymują wszystkich obowiązujących standardów emisyjnych i środowiskowych. Normy te mogą być przekroczone tylko w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych. Produkcja wyrobów odbywa się w instalacjach chemicznych położonych względem siebie w pewnych odległościach. Przechowywanie surowców chemicznych, materiałów i wyrobów gotowych odbywa się w odpowiednio przystosowanych i zabezpieczonych magazynach. Magazyny i instalacje oraz stosowane w nich technologie odpowiadają najlepszym dostępnym technikom (BAT) na światowym poziomie. Przy projektowaniu nowych magazynów, instalacji i produktów oraz zmianach technologicznych podejmuje i wdraża się najnowocześniejsze rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa z jednoczesną dokładną kompleksową analizą występującego ryzyka narażeń, wypadków i awarii.

Eksploatowane magazyny, instalacje i urządzenia są utrzymywane we właściwym stanie technicznym poprzez ich bieżące przeglądy, konserwacje i remonty. Prowadzony jest bieżący monitoring instalacji w tym pomiary i badania emisji do środowiska jak również stan lokalnego środowiska przez własne akredytowane Centralne Laboratorium Zakładowe oraz instytucje zewnętrzne. Należy podkreślić, że operacje magazynowania substancji oraz prowadzone procesy w instalacjach są niskotemperaturowe i niskociśnieniowe, co wpływa w sposób istotny na zmniejszenie ryzyka awarii i jej skutków. Z terenu Zakładów zostały wyeliminowane magazyny i instalacje z udziałem toksycznych gazów przemysłowych jako surowców. Zmniejszona została przez to skala ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych łącznie z wyeliminowaniem toksycznych zagrożeń dla sąsiedztwa Zakładów.

Na system czynników ograniczających prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej oraz mających za zadanie zminimalizować skutki potencjalnej awarii składają się:

- funkcjonowanie certyfikowanego systemu zarządzania jakością, bezpieczeństwem i środowiskiem (przestrzeganie procedur, instrukcji i norm),
- odpowiednio przypisane obowiązki i odpowiedzialność funkcjonalna w zakresie postępowania pracowników na wypadek awarii na wszystkich szczeblach organizacji,
- system szkoleń i ćwiczeń praktycznych pracowników w tym współdziałanie ze strażą pożarną,
- kontrola operacyjna i monitorowanie pracy magazynów i instalacji,
- utrzymywanie magazynów i instalacji we właściwym stanie technicznym,
- procedury zarządzania zmianami w magazynowaniu i prowadzeniu procesów produkcyjnych,
- infrastruktura, środki techniczne i zabezpieczenia:
 - występowanie przestrzeni oddzielających od siebie poszczególne instalacje i obiekty (place, drogi, obszary zieleni i tereny leśne),
 - zabezpieczenie zbiorników (misy bezodpływowe, zawory oddechowe i bezpieczniki ogniowe),
 - wykonanie i zabezpieczenie instalacji (dobór materiałów, aparatura kontrolno-pomiarowa, instalacje elektryczne w wykonaniu przeciwwybuchowym, blokady techniczne i technologiczne),
 - zaopatrzenie wodne - sieć hydrantów zewnętrznych i wewnętrznych o wysokiej efektywności i zbiorniki z wodą,
 - urządzenia gaśnicze (stałe i półstałe) w magazynach i instalacji produkcyjnych,
 - sygnalizacja pożarowa oraz zakładowy system powiadamiania i ostrzegania,
 - bezpośrednia łączność do Państwowej Straży Pożarnej,
 - bliska lokalizacja siedziby Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Nowej Sarzynie o specjalności chemiczno-ekologicznej.

W Zakładach stosowane są następujące substancje chemiczne: rozpuszczalniki organiczne (aceton, styren, ksylen, solwesso), epichlorohydryna, dimetyloamina, kwas octowy, trójchlorek fosforu, dicyklopentadien i o-krezol, które ze względu na ilości i właściwości kwalifikują do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Substancje te mogą stwarzać głównie ryzyko pożarów. Na terenie Zakładów nie występują zagrożające toksyczne lub palne gazy.

Poza terenem Zakładów zagrożenia mogą wystąpić w przypadku katastrofalnych uszkodzeń, pożarów i wybuchów zbiorników magazynowych oraz instalacji produkcyjnych z wymienionymi powyżej substancjami. Zagrożenie te mogą być związane z nadzwyczajną emisją do powietrza i rozprzestrzenieniem gazów oraz dymów pożarowych. W wyniku pożaru i wybuchu mogą przemieszczać się chmury oparów i dymów zgodnie z kierunkiem wiatru, a ich stężenie w powietrzu i ewentualna uciążliwość zapachowa będą malały wraz z oddalaniem się od miejsca awarii. W razie wystąpienia wybuchu mogą być odczuwalne też skutki detonacji na pewnych odległościach. W sytuacji wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, której skutki mogą wystąpić poza terenem Zakładów, uruchomione zostaną działania ratownicze, ochronne i zabezpieczające. Sposoby uruchomienia tych działań zawarte są w wewnętrznym i zewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym. Zawierają one procedury działań służb Zakładów, Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek.

PREZES ZARZĄDU

Andrzej Miazga

Dane kontaktowe w Zakładach:
Zakłady Chemiczne „Organika-Sarzyna” S.A.
ul. Chemików 1
37-310 Nowa Sarzyna
Kierownik Działu Bezpieczeństwa Technicznego i Ochrony Środowiska
tel.17 2407 420, fax.17 2407 122
e-mail: srodowisko.bezpieczenstwo@zch.sarzyna.pl

Dyspozytor Zakładów:
tel.17 2407 214, fax.17 2407 215
e-mail: dyspozytor@zch.sarzyna.pl

System ostrzegania i alarmowania ludności

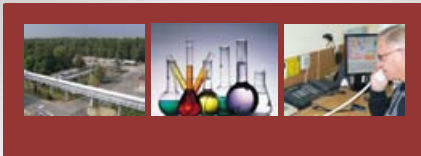
I. Środki i sposoby powiadamiania i alarmowania na wypadek wystąpienia zagrożenia:

- 1 - Telefonia (telefony stacjonarne i mobilne)
- 2 - Syreny alarmowe (system zakładowy i miejski),
- 3 - Systemy radiowe i telewizyjne (informacja bieżąca / podejmowane działania),
- 4 - Internet (przekazy bieżących informacji),
- 5 - Systemy nagłośnieniowe (stałe i mobilne) Straży Pożarnej i Policji.

II. Ogłoszenie i odwołanie alarmu:

Alarmowanie o zagrożeniu związanym z wystąpieniem poważnej awarii ma na celu ostrzeżenie ludności i umożliwienie ewakuacji lub schronienia się w zamkniętych pomieszczeniach.

ALARM O SKAŻENIACH			
SPOSOBY OGŁASZANIA ALARMÓW		SPOSOBY ODWOŁYWANIA ALARMÓW	
za pomocą syren 	przy pomocy rozgłośni radiowych, ośrodków TVP i telewizji kablowej 	za pomocą syren 	przy pomocy rozgłośni radiowych, ośrodków TVP i telewizji kablowej
Dźwięk trwający 10 sekund powtarzany przez 3 minuty z przerwami między dźwiękami 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! OGŁASZAM ALARM O SKAŻENIACH Podać nazwę skażenia DLA	Dźwięk ciągly trwający 3 minuty 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! ODWOŁUJĘ ALARM O SKAŻENIACH DLA

III. Zalecane sposoby zachowania się mieszkańców na wypadek wystąpienia zagrożenia:

Po usłyszeniu sygnału o zagrożeniach:

1. Przebywając na terenie otwartym:

- zwróć uwagę na kierunek wiatru,
- opuść zagrożony teren prostopadłe do kierunku wiatru,
- nie zbliżaj się do zagrożonego rejonu,
- schroń się w najbliższym budynku,
- postępuj zgodnie z poleceniami zawartymi w komunikatach radiowych, telewizyjnych lub przekazywanych przez mobilne środki nagłaśniające odpowiednich służb.

2. Przebywając w pomieszczeniach:

- zamknij szczelnie okna i drzwi,
- wyłącz nadmuchy (wentylatory, klimatyzatory),
- włącz telewizor lub radioodbiornik na częstotliwość stacji lokalnej,
- wysłuchaj nadawanych komunikatów i zasad postępowania w zaistniałej sytuacji,
- wykonaj przekazywane polecenia wydawane przez lokalne władze lub służby ratownicze,
- przygotuj się do ewentualnej ewakuacji,
- czekaj na dalsze instrukcje lub polecenia służb ratowniczych lub odwołanie alarmu.

IV. Wykaz telefonów alarmowych służb odpowiedzialnych za podjęcie działań operacyjno – ratowniczych:

Lp.	Podmiot	Nr telefonu
1.	Komenda Powiatowa Policji	997 lub 112
2.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	998 lub 112
3.	Pogotowie Ratunkowe	999 lub 112